

1-3 Kasım 2019
Marriott Hotel Asia, İSTANBUL

OLGULARLA MAHA

Dr. Seval Akpınar
03.11.2019-İstanbul

TEMEL KAVRAMLAR

- Mikroanjiopatik hemolitik anemi/trombositopeni (MAHAT) kapiller ve arteriol sistemi içindeki mikrotrombüslerden geçen eritrositlerin parçalanmasıyla meydana gelmektedir.
- Patofizyolojisinden sorumlu olan trombositten zengin fibrinin birikimidir, bu nedenle trombotik mikroanjiopatiler (TMA) olarak da adlandırılmaktadır.

- ◆ TMA patolojik bir tanımlamadır
- ◆ MAHAT Coombs negatif hemolitik anemi , trombositopeni ve periferik yaymada şistositlerle seyreden heterojen hastalıklar grubunu içermektedir.
- ◆ Günümüzde MAHAT sınıflaması etyoloji/patofizyoloji zemininde yapılmaktadır
- ◆ TTP, HÜS ve aHÜS TMA başlığında yer alan temel hastalıklardır.
- ◆ Sekonder MAHAT
  - ✓ Preeklampsi, HELLP sendromu
  - ✓ SLE gibi otoimmün hastalıklar,
  - ✓ Sistemik infeksiyonlar,
  - ✓ Maligniteler,
  - ✓ İlaçlar (siklosporin, mitomisin-C)
  - ✓ Solid organ nakilleri ve hematopoetik kök hücre nakli sonrası TMA gelişenler için transplant ilişkili MAHAT terimi kullanılır.
- ◆ TTP, HÜS ve aHÜS ortak noktaları TMA olan, ancak patogenezi ve tedavisi yaklaşımı biri birinden farklı klinik durumlardır.

Olgu-1

- ✓ 34 yaşında bayan
- ✓ Son 1 haftada ortaya çıkan halsizlik nedeniyle başvurduğu sağlık kuruluşunda normositer anemi saptanmış ve Fe replasmanı başlanmıştır
- ✓ Acil servise 2 saat önce başlayan şuur bulanıklığı nedeniyle yakınları tarafından getirilmiştir

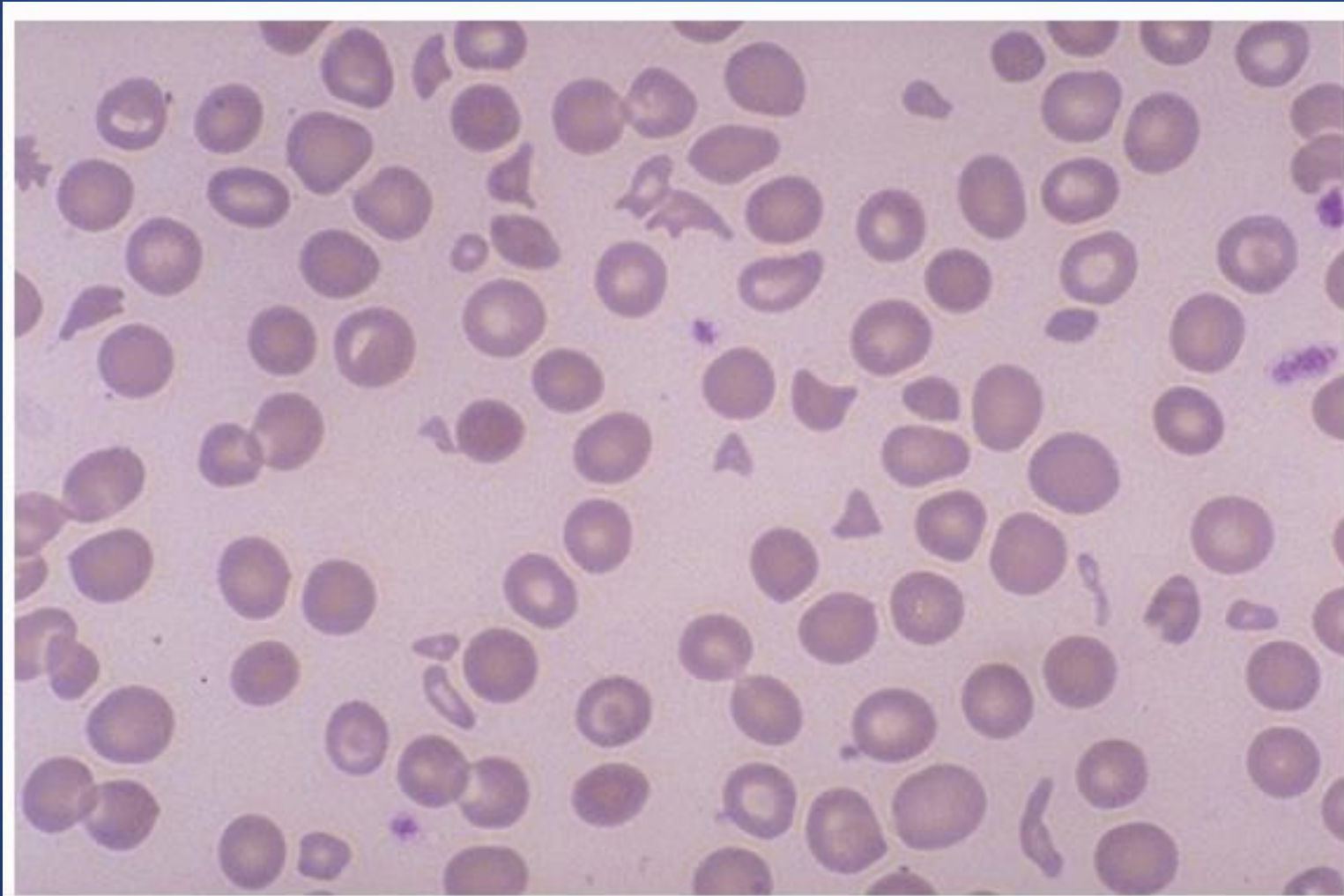
Acil serviste ilk değerlendirme

- ✓ Genel durumu orta, konfüze
- ✓ Konjunktivalar soluk
- ✓ Ense sertlięi, Babinski (-), taraf seęen nörolojik bulgu yok
- ✓ Hepatosplenomegali, LAP, ateş yok.
- ✓ KTA 118/R. TA 110/70 mmHg
- ✓ Sistem muayenelerinde ek özellik yok.

Laboratuvar

- WBC: 7.200/mm³
- ANC: 2.500/mm³
- Hb: 7.6 g/dL
- MCV: 89 fL
- Plt: 24.000/mm³
- Üre, kreatinin, elektrolitler, kan şekeri, T3, T4, TSH, AST/ALT, ALP/GGT: normal
- Retikülosit: 120.000/mm³
- LDH: 2.400 U/dL
- D. ve İ. Coombs: negatif
- Kranyal BT/MR: normal

Periferik yayma

- TTP ön tanısı ile ADAMTS13 aktivitesi için örnek alındıktan sonra 1 hacim/gün PEX + 1 mg/kg metilprednizolon + Rituximab 375 mg/m² (PEX sonrası haftada bir, toplam 4 hafta)
- Tedavinin ikinci günü konfüzyonda düzelme
- Tedavinin 6. günü
- ✓ Plt: 120.000/mm³, LDH 400 U/L, Hb 9 g/dL
- ✓ ADAMTS13 aktivitesi %3, ADAMTS13 inhibitörü (+): edinsel TTP
- PEX tedavisinin 10 günü
- Plt: 240.000/mm³, LDH 150 U/dL, Hb 9.3 g/dL
- Ardışık 2 gün normal trombosit değerinin saptanması ve LDH düzeyinin normale gelmesi sonrası PEX kesiliyor
- Steroid tedavisi 4 haftada azaltılarak kesiliyor

Olgu-2

- ✓ 21 yaşında erkek
- ✓ Son 2 haftada ortaya çıkan halsizlik, çabuk yorulma, ayaklarda ödem ve baş ağrısı nedeniyle başvurduğu sağlık kuruluşunda hipertansiyon, anemi, trombositopeni ve böbrek yetmezliği saptanıyor

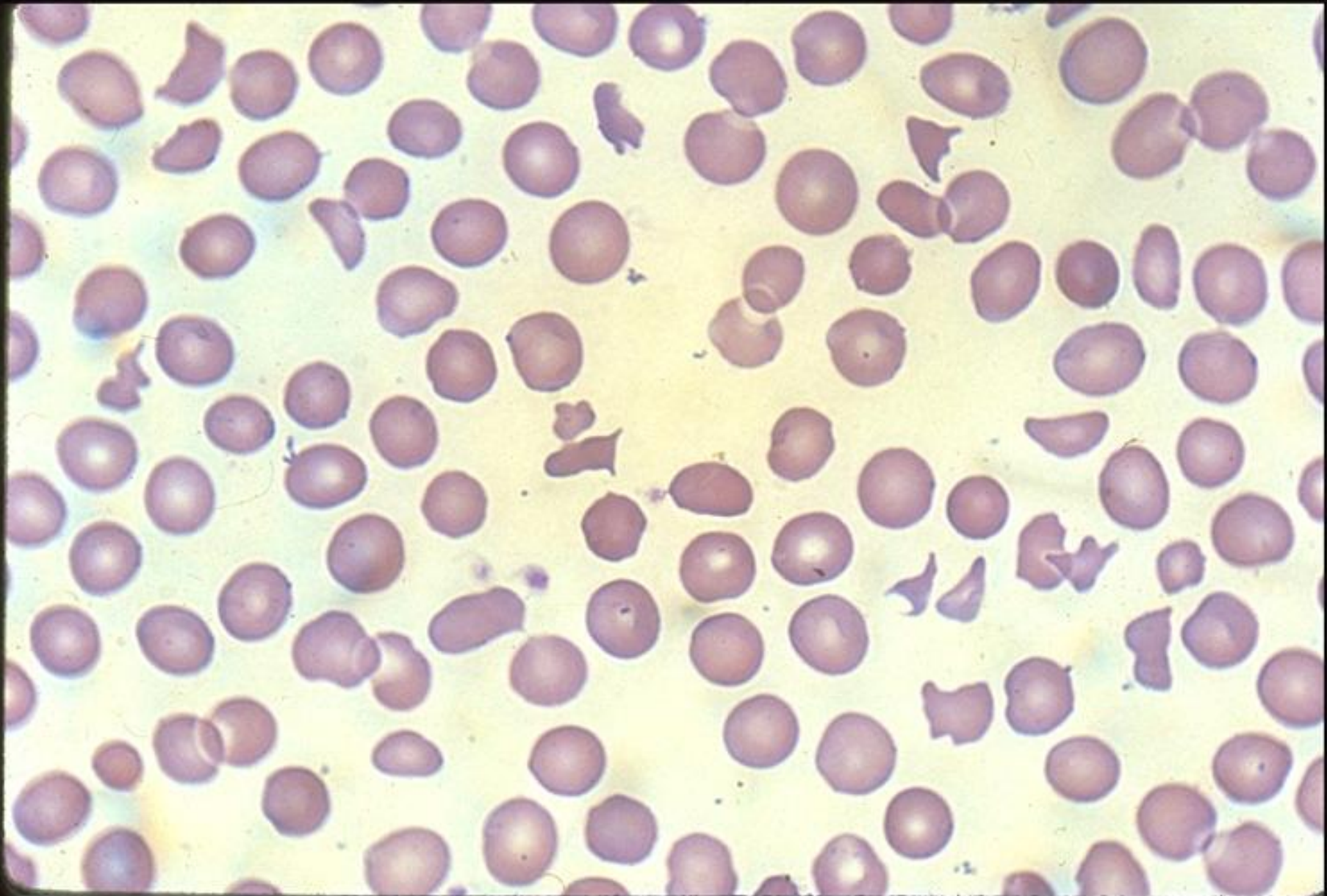
Poliklinikte ilk değerlendirme

- ✓ Genel durumu iyi, řuuru açık
- ✓ Pretibial ödem (+)
- ✓ Konjunktivalar soluk
- ✓ TA 155/95 mmHg, KTA 96/R
- ✓ Diğer sistem muayenelerinde ek özellik yok.

Laboratuvar

- WBC: 4600/mm³
- ANC: 1750/mm³
- Hb: 8.5 g/dL
- MCV: 92 fL
- Plt: 56000/mm³
- Üre: 94, kreatinin: 4.7
- Retikülosit: 112000/mm³
- LDH:750 U/dL
- D. ve İ. Coombs: negatif
- TİT: proteinüri (+)

Periferik yayma

Klinik seyir

- TMA ön tanısı ile ADAMTS13 aktivitesi için örnek alındıktan sonra 1 hacim/gün PEX + 1 mg/kg Metilprednizolon + Rituximab 375 mg/m² (PEX sonrası haftada bir, toplam 4 hafta)
- Tedavinin 6. günü: yanıtız
- ✓ Plt: 48.000/mm³, LDH 810 U/L, Hb 8 g/dL, kreatinin 5 mg/dL
- ✓ ADAMTS13 aktivitesi %86, ADAMTS13 inhibitörü (-), sekonder TMA nedenleri dışlanmış: aHÜS
- Eculizumab ekleniyor, PEX kesiliyor, steroid azaltılarak kesiliyor
- Eculizumab tedavisinin 3. haftası
- Plt: 210.000/mm³, LDH 250 U/dL, Hb 9.3 g/dL, kreatinin 0.83 mg/dL

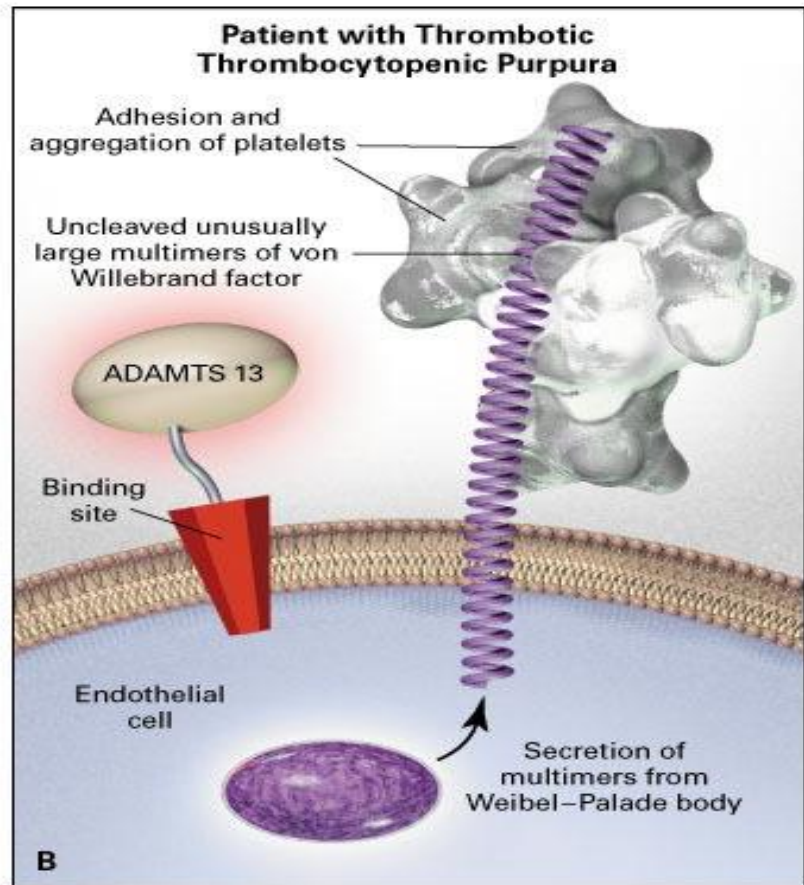
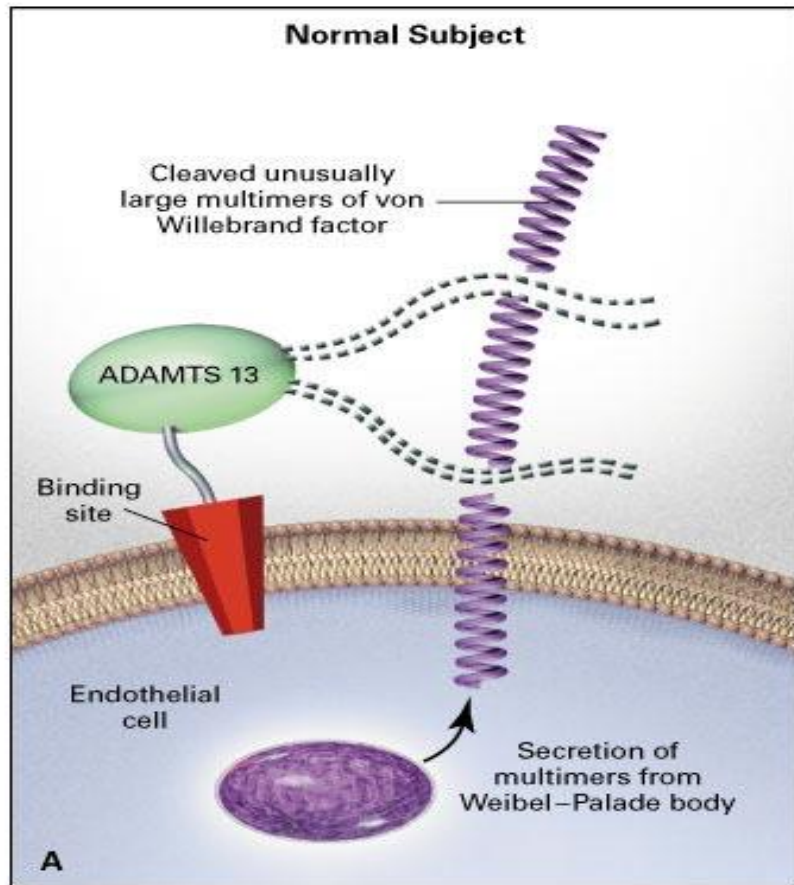
Klinik özellikler zemininde tanımlar

Tanım	Klinik özellikler
Edinsel TTP	Erişkinler ($\pm$ nörolojik/renal anomali) Çocuklar (renal anomali yok; nörolojik $\pm$) Çocuklarda nadir
Hereditör TTP (Upshaw-Schulman sendromu)	Nadir ADAMSTS13 gen mutasyonu: enzim aktivitesi $\downarrow\downarrow$
Tipik HUS	Çocuklarda HUS olgularının % 90-95'i E.Coli O157:H7 ile oluşan kanlı diyare
aHUS	Kompleman regülasyonunda anomali olan çocuk/erişkinleri tanımlamakta kullanılır Çocuklarda HUS olgularının % 5-10'u Çocuklarda diyarenin eşlik etmediği renal yetmezlik aHUS tanılı çocukların %10'unda birden çok aile üyesi etkilenir

Sekonder MAHAT Etyolojisi

Hastalık	Örnekler
Gebelik komplikasyonları	Preeklampsi, HELLP
Otoimmün hastalıklar	SLE, APAS
Sistemik enfeksiyonlar	Sepsis (Bakteriler, viruslar, mantarlar)
Sistemik maliniteler	
Malign hipertansiyon	
İlaçlar	Tiklopidin, siklosporin, gempitabin, kinin
allo-HCT ilişkili TMA	
HIV ilişkili TMA	
Renal transplant ilişkili TMA	
Kardiyovasküler cerrahi ilişkili TMA	

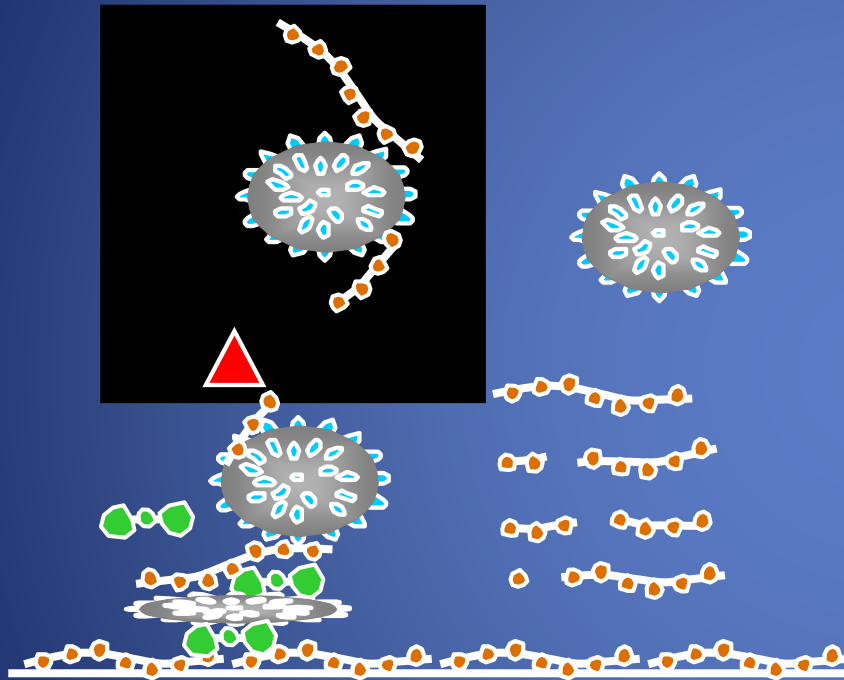
TTP Patogenezi ve ADAMTS13

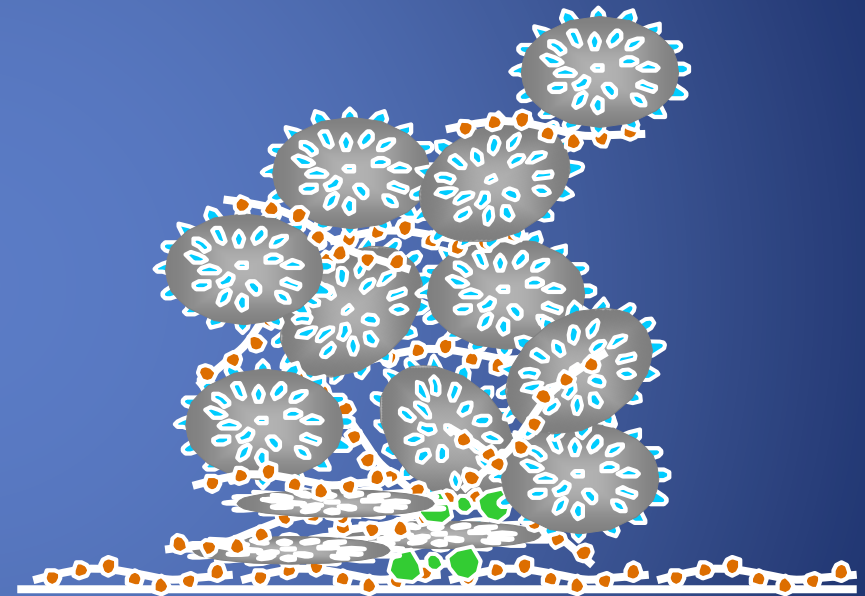
VWF, ADAMTS13 and Trombosit Adezyonu

ADAMTS13 (+)

Normal VWF multimerleri
Normal Hemostaz

ADAMTS13 (-)

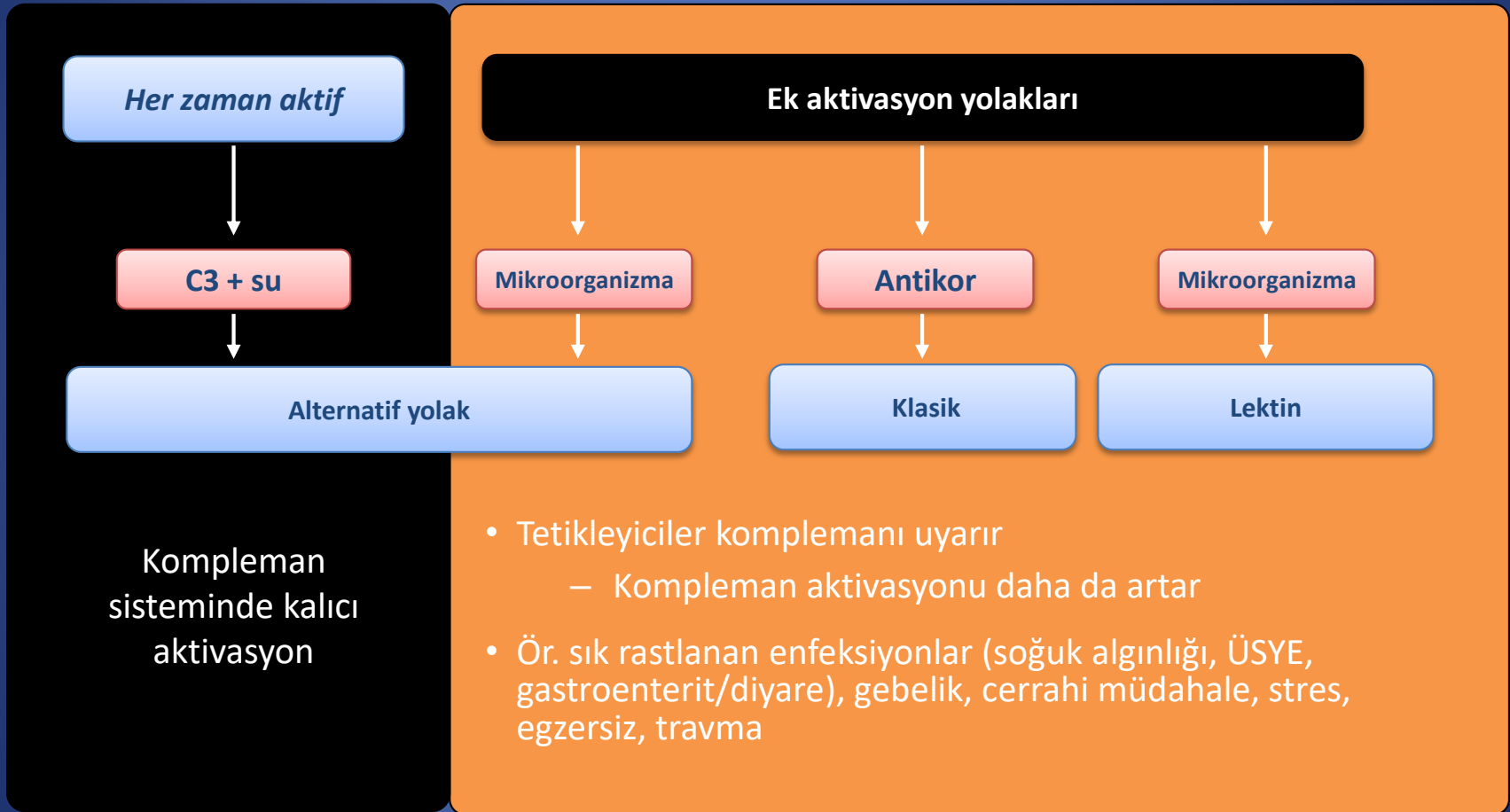

Ultralarge VWF Multimerleri
Mikrovasküler Tromboz
(TTP)

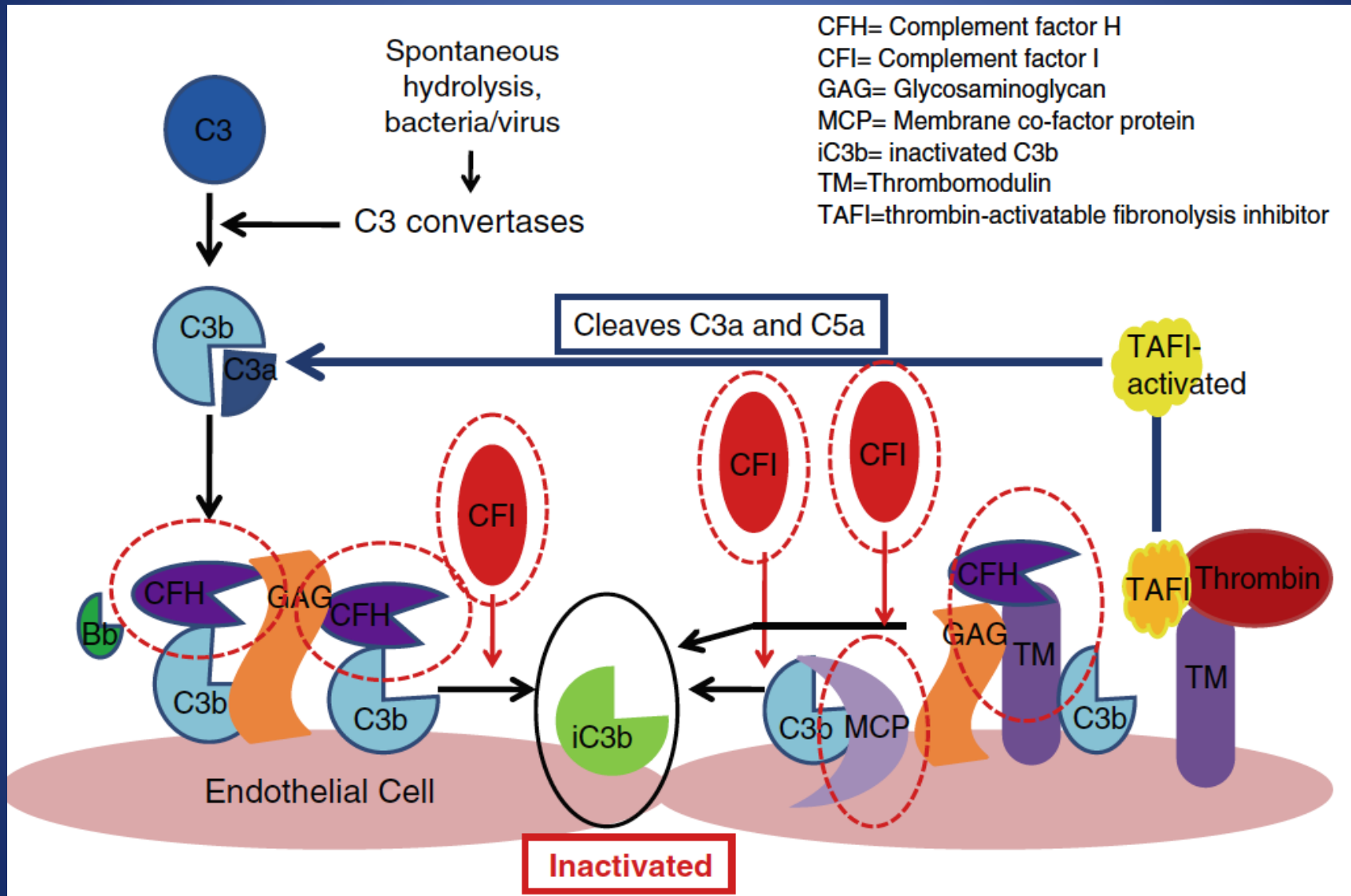
Ağır ADAMTS13 Eksikliđinde Klinik

Klinik zellikler	Sıklık
Trombositopeni	% 100
MAHA	% 100
Nörolojik anomaliler	
Ağır (geçici fokal anomaliler, nöbet, inme, koma)	% 36
Minimal (başağrısı, geçici konfüzyon)	% 30
Normal	% 34
Renal anomaliler	
Akut renal yetmezlik (ardışık 2 günde kreatinin $\geq$ 0.5 mg/dl artış veya kreatinin $\geq$ 4 ve diyaliz)	% 9
Renal yetmezlik (kreatinin $\geq$ 1.5 mg/dl)	% 41
Normal	% 50
Ateş	% 21
Beřli pentad	% 4

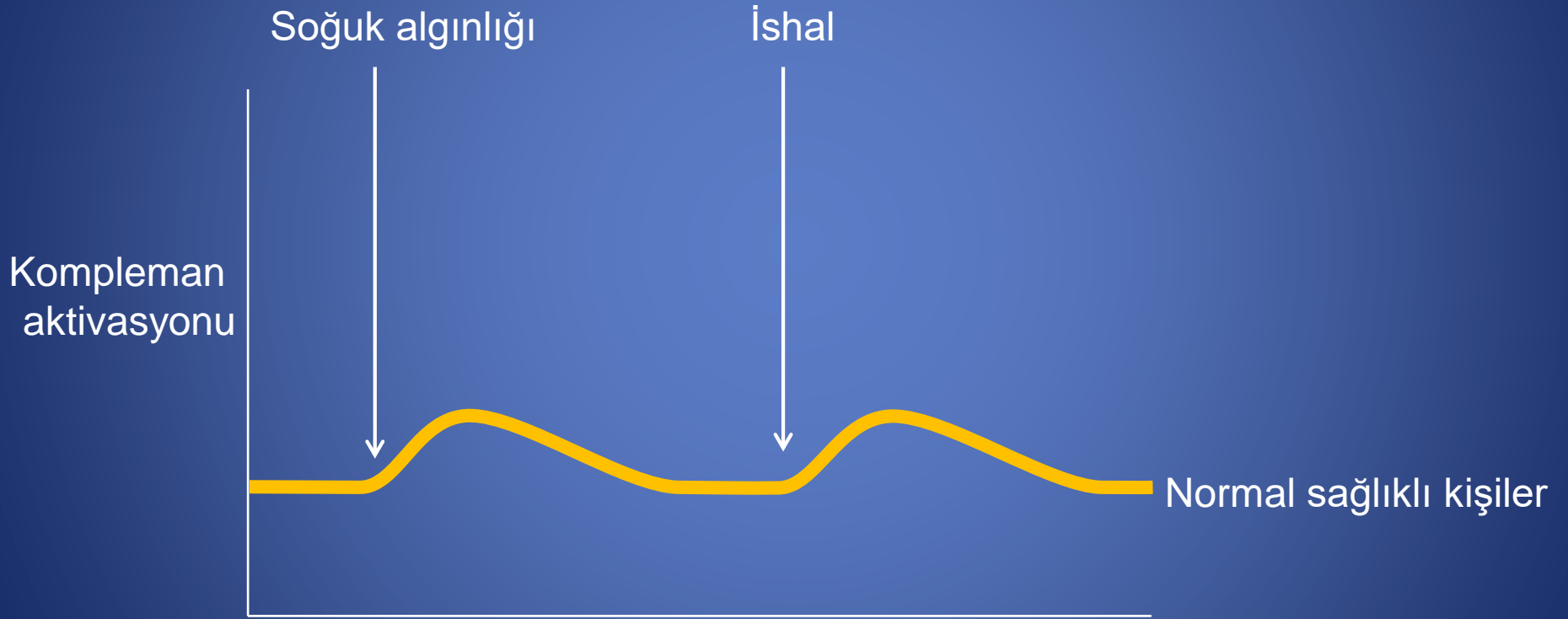
aHÜS patogenezi ve kompleman sistemi

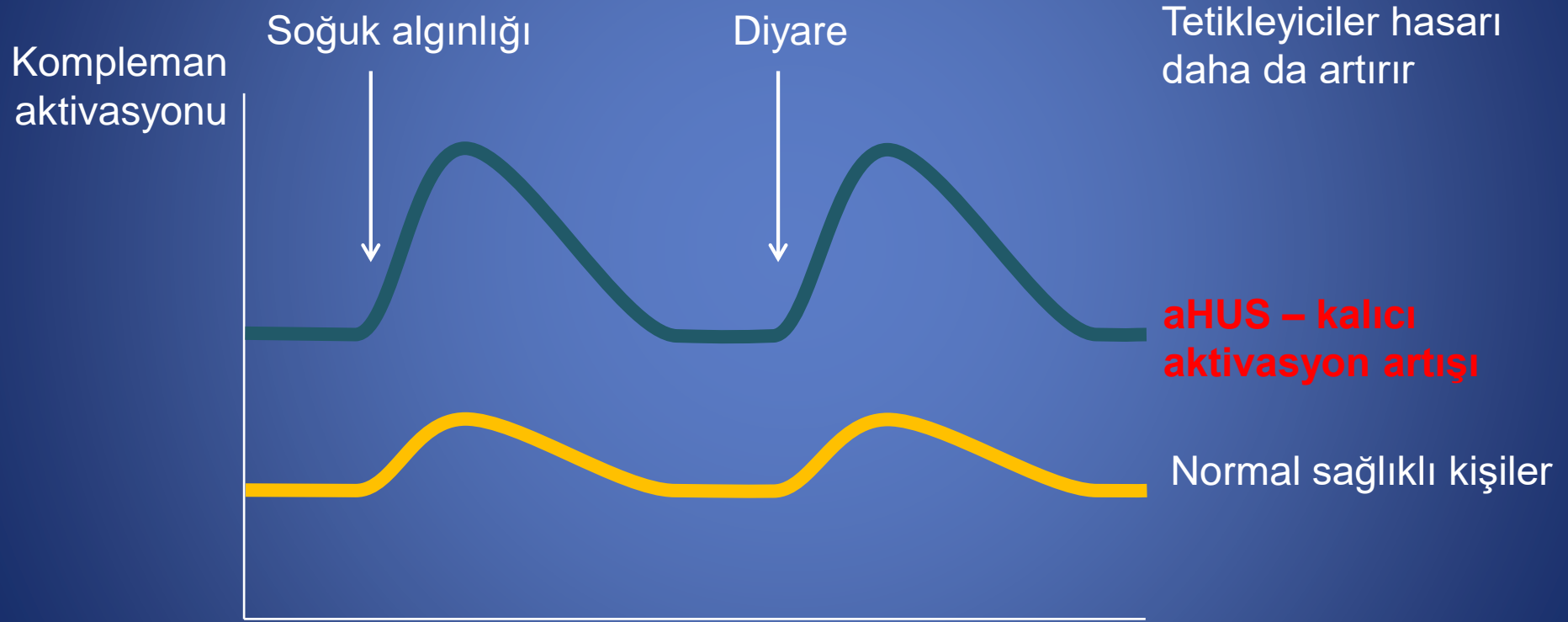
Kompleman sisteminin düzenleyici proteinleri

Kompleman sisteminin süregen bazal aktivitesi

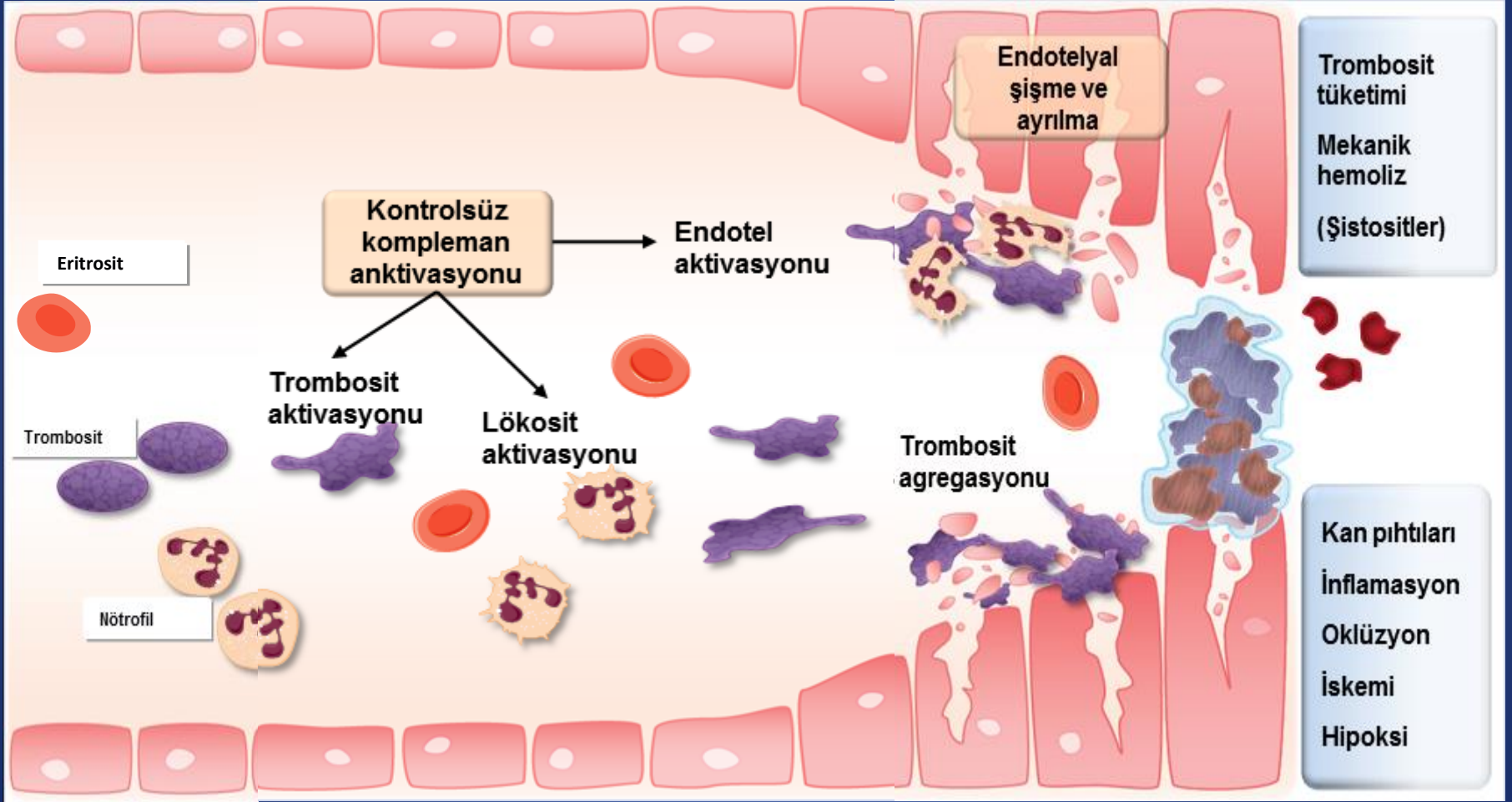

Kronik kontrolsüz kompleman aktivasyonu

Kompleman aktivasyonunun şematik gösterimi

Kronik kontrolsüz kompleman sistemi aktivasyonunun sonuçları

aHUS: kompleman sistemi genlerinde mutasyonlar

aHUS Hastalığında, Kompleman Düzenleyici Proteinlerde Tanımlanan Genetik Anomaliler			
Gen	Etkilenen Protein	KontROLSÜZ kompleman aktivasyonunun sebebi	Sıklık (%)
Tanımlanan mutasyon yok	Saptanabilir değil	Saptanabilir değil	%30 – 50
CFH	Faktör H	Endotele bağlanarak endoteli koruyamaz, C3b inaktivasyonunda azalma	%20–30
CFHR1/3	Faktör HR1, R3	Anti faktör H antikörlerinin gelişimi ile ilişkili	%6
MCP (CD46)	Membran kofaktör proteini	Hücre yüzeyinde mevcut değildir	%6
CFI	Faktör I	Diğer kompleman inhibitörlerinin esansiyel bir kofaktörü olarak fonksiyon göstermez	%4–10
CFB	Faktör B	Daha stabil ve daha aktif bir C3 konvertaz oluşur	%1–2
C3	Kompleman C3	İnaktivasyona dirençli bir C3 formu	%5–10
THBD	Trombomodulin	C3b inaktivasyonunda azalma	%5

aHUS yalnızca böbrekleri etkileyen bir hastalık değildir

KRONİK KONTROLSÜZ KOMPLEMAN AKTİVASYONU

Kompleman aracılı trombotik mikroanjyopati

MSS^{1,2,3,4,5}

- Konfüzyon
- Nöbetler
- İnme
- Ensefalopati

Kardiyovasküler^{2,3,4,6}

- Myokard enfarktüsü
- Tromboemboli
- Kardiyomyopati
- Diffüz vaskülopati
- Hipertansiyon

Pulmoner¹

- Dispne
- Pulmoner ödem
- PE

Düşük yaşam kalitesi¹

- Bitkinlik
- Ağrı/anksiyete
- Hareket azalması

Renal^{7,8,9,11,12}

- Yüksek kreatinin
- Ödem, malign hipertansiyon
- Böbrek yetmezliği
- Diyaliz, transplantasyon

Gastrointestinal^{2,3,5,10,11,12}

- Karaciğer nekrozu
- Pankreatit
- Kolit, diyare
- Bulantı, kusma
- Abdominal ağrı

Kan¹¹

- Hemoliz
- Trombositopeni
- Bitkinlik
- Transfüzyonlar

1. George et al. *Blood* 2010;116(20):4060-69

2. Hosler et al. *Arch Pathol Lab Med* 2003;127 (7):834-39

3. Noris M, et al. *CJASN* 2010;10(5):1844-59

4. Neuhaus et al. *Arch Dis Child*. 1997;76(6):518-21.

5. Vesely et al *Blood* 2003; 102(1):60-8

6. Sallee et al. *Nephron Dial Trans* 2010; 25(6):2028-32

7. Kose et al. *Semin Thromb Hemost* 2010;36(6):669-72

8. Davin et al *Am J Kid Dis* 2010;55(4):708-77

9. Caprioli et al *Blood* 2006; 108(4):1267-7

10. Dragon-Durey et al. *J Am Soc Nephrol* 2010;21(12):2180-87

11. Loirat et al. *Pediatr Nephrol*. 2008; 23(11) 1957-72

12. Stahl et al *Blood* 2008; 111(11):5307-15

Ağır ADAMTS13 eksikliği öngörülebilir mi?

	PLASMIC score	French score, points	Bentley score, points
Component of score			
Platelet count	<30 × 10 ⁹ /L: 1 point	≤30 × 10 ⁹ /L: 1 point	>35 × 10 ⁹ /L: -30 points
Creatinine level	<2 mg/dL: 1 point	≤2.26 mg/dL: 1 point	>2 mg/dL: -11.5 points
Parameters of hemolysis	Reticulocyte count >2.5%: 1 point	—	Reticulocyte: >3% +21 points Indirect bilirubin >1.5 mg/dL: +20.5 points
Associated conditions	Haptoglobin undetectable: 1 point		
	Indirect bilirubin >2 mg/dL: 1 point		
	No active cancer: 1 point	—	—
	No history of solid-organ or hematopoietic stem cell transplant: 1 point		
MCV	<90 fL: 1 point	—	—
INR	<1.5: 1 point	—	—
ANA	—	Positive: 1 point	—
D-dimer	—	—	>4 mcg/mL: -10 points
Interpretation			
Risk category, total score			
Low	0-4	0	<20
Intermediate	5	1	20-30
High	6-7	2-3	>30

MAHAT AYIRICI TANISINDA SORUNLAR-I

- Başvuru anında çoğu olguda ikincil MAHAT nedenlerini kesin olarak belirlemek mümkün değildir.
- Belirti/bulgular özgün değil. Klinik özellikler zemininde ayırıcı tanı güç ve çoğu zaman imkansızdır.
- PEX tedavisi acil koşullarda ADAMTS13 enzim aktivitesi sonuçları olmaksızın başlanmaktadır.
- TTP'de acil PEX hayat kurtarır. PEX tedavisinden fayda görmesi beklenmeyen olgularda plazma değişimi faydadan çok zarar getirebilir.

PEX masum bir tedavi değil!

Table 6. Major complications of plasma exchange treatment for TTP or HUS: experience of the Oklahoma TTP-HUS Registry with 249 consecutive patients treated for a diagnosis of TTP or HUS (1996-2008)

Complication	No. (%)	Comments (no. of patients)
Death	7 (3)	Bacterial sepsis (n = 4); hemorrhage from catheter insertion (n = 3)
Nonfatal cardiac arrest	2 (1)	Right ventricle perforation by catheter insertion guide wire with cardiac tamponade (n = 1); plasma allergic reaction (n = 1)
Catheter insertion complications	5 (2)	Pulmonary (n = 2) and retroperitoneal (n = 1) hemorrhage requiring transfusion; pneumothorax requiring chest tube (n = 2)
Systemic infection	29 (12)	Documented bacteremia (n = 24) or fungemia (n = 2); suspected bacteremia treated with systemic antibiotics (n = 3)
Catheter obstruction	17 (7)	Requiring catheter removal and insertion of a new catheter
Hypotension	7 (3)	Requiring vasopressor treatment
Venous thrombosis	5 (2)	Requiring anticoagulant treatment

MAHAT AYIRICI TANISINDA SORUNLAR-II

- Ağır ADAMTS13 enzim aktivitesi TTP dışında kök hücre nakli, gebelik, kanlı diyare prodromu, otoimmün hastalıklar, sepsis ve malignite gibi durumlarda da gözlenebilmektedir
- Kompleman inhibitör proteinlerde mutasyon olguların yarısında gösterilebilmektedir ve mutasyon analizleri ancak referans merkezlerde yapılabilen özel testlerdir.

MAHAT AYIRICI TANISINDA SORUNLAR-III

- aHÜS olgularının bir kısmının başlangıçta PEX tedavisine iyi yanıt verdiği bilinmektedir. Öte yandan bazı TTP olguları PEX tedavisine yanıt vermez veya tedavi sürecinde PEX tedavisine direnç geliştirebilir.
- PEX tedavisine yanıtı bir TMA olgusu TTP veya PEX yanıtı aHÜS olabileceği gibi, PEX tedavisine yanıtı bir olguda dirençli TTP ve aHÜS olasılıkları değerlendirilmelidir
- Kanlı diyare prodromu özellikle çocuk yaş grubunda HÜS olgularını tanımlamakta kullanılan bir özellik olmakla birlikte HÜS'e özgün değildir. TTP hastalarında mikrovasküler trombüslere sekonder barsak iskemisi sonucu kanlı ishal oluşabilmektedir
- Shiga toksini analizi çoğu merkezde yapılamayan ve referans merkezler dışında günlük pratikte uygulanmayan bir testtir.

Coombs negatif mikroanjiopatik hemolitik anemi + trombositopeni

Sekonder etyolojileri değerlendir-ADAMTS13 aktivitesi/antikor tayini için örnek al
5 gün süreyle 1/1.5 hacim PEX + 1 mg/kg prednizolon+Rituximab (ulaşılabilirse)

6. gün değerlendirme

Sekonder TMA

Yanıtli

Yanıtsız

Çocuk yaş grubu, kanlı ishal sonrası, böbrek yetmezliği
ön planda tipik HÜS düşün

ADAMTS13 < %10
ise TTP düşün

ADAMTS13 ≥ %10 ise aHÜS olabilir
kompleman mutasyon analizi

ADAMTS13 ≥ %10 ise veya
kreatininin > 2.25 mg/dL ve trombosit > 30000/mm³ ise aHÜS düşün

ADAMTS13 < %10 ise veya
kreatininin ≤ 2.25 mg/dL ve trombosit < 30000/mm³ ise dirençli TTP düşün

